

Sygn. akt **III AUa 685/19**

III AUz 118/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Dorota Goss-Kokot

Sędziowie: Marta Sawińska

(del.) Renata Pohl

Protokolant: Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2020 r. w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy **Parafii (...) p.w. (...) w Ś., Zespołu (...) im. (...) w Ś.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

przy udziale zainteresowanej J. S.

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 18 kwietnia 2019 r. sygn. akt VIII U 1511/18

oraz zażaleń: Parafii (...) p.w. (...) w Ś. oraz Zespołu (...) im. Św. (...) w Ś.

na postanowienie zawarte w punkcie 2 i 4 wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 18 kwietnia 2019r. sygn. Akt VIII U 1511/18

1. oddała apelację;
2. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 i zasądza od pozwanego na rzecz Parafii (...) p.w. (...) w Ś. kwotę 189,10 zł tytułem kosztów procesu w tym kwotę 90 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
3. zasądza od pozwanego na rzecz Parafii (...) p.w. (...) w Ś. kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego;
4. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 4 i zasądza od pozwanego na rzecz Zespołu (...) im. Św. (...) w Ś. kwotę 138 zł tytułem kosztów procesu w tym kwotę 90 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
5. zasądza od pozwanego na rzecz Parafii (...) p.w. (...) w Ś. kwotę 240 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;

6. Zasądza od pozwanego na rzecz Zespołu (...) im. Św. (...) w Ś. kwotę 240 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Renata Pohl	Dorota Goss-Kokot	Marta Sawińska
-------------	-------------------	----------------

UZASADNIENIE

Decyzja z 11.06.2018 roku Nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 8 ust. 2a ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1 ustawy z 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdził, że podstawa wymiaru składek i składka na ubezpieczenie zdrowotne **J. S.**, jako osoby zatrudnionej na podstawie umowy zlecenia u płatnika składek Parafia (...)pw. (...) w Ś. wynosi:

Miesiąc/rok	Kod ubezpieczenia	Podstawa wymiaru składek na	Składka na ubezpieczenie zdrowotne			
Emerytalne i rentowe	Chorobowe	Wypadkowe	Zdrowotne			
Emerytalne i rentowe						
10-2014	(...)				0,00 zł	0,00 zł
11-2014	(...)				0,00 zł	0,00 zł
02-2015	(...)				0,00 zł	0,00 zł
03-2015	(...)				0,00 zł	0,00 zł
04-2015	(...)				0,00 zł	0,00 zł
10-2016	(...)				0,00 zł	0,00 zł
11-2016	(...)				0,00 zł	0,00 zł
12-2016	(...)				0,00 zł	0,00 zł

Odwołanie od powyższej decyzji wywiodła **Parafia (...)pw. (...) w Ś.**, zaskarżając ją w całości, wnosząc o:

1) zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że podstawę wymiaru składek oraz składkę na ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonych, jako osoby zatrudnionej na podstawie umowy zlecenie u płatnika składek (odwoływającego) stanowią, w okresie od października 2014 r. do grudnia 2016 r., kwoty zadeklarowane przez płatnika składek,

2) zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1.080 zł, odpowiadającej sześciokrotnej stawce minimalnej.

W uzasadnieniu odwołania odwołująca wykazywała, że w realiach sprawy nie sposób przyjąć, że praca czy przychody uzyskane przez ubezpieczoną z tytułu umowy zlecenie zawartej z odwoływającą stanowiły podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu pracy świadczonej w ramach umowy cywilnoprawnej realizowanej na rzecz własnego pracodawcy. Przesądza o tym fakt, że w żadnym razie nie można traktować rzeczywistego pracodawcy ubezpieczonych (tj. placówki oświatowej - zespołu (...)) jako beneficjenta świadczonej przez nią pracy. Zleceniobiorcy nie byli wynagradzani przez osobą trzecią (parafię) ze środków pozyskanych od rzeczywistego pracodawcy na podstawie umowy łączącej pracodawcę z osobą trzecią.

Decyzją z 25.06.2018 roku Nr (...), **Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**, działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 4 pkt 9, art. 8 ust. 2a, art. 18 ust. 1 i 1a, art. 20 ust. 1 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych stwierdził, że przychód z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika Zespół (...) im. św.(...) w Ś. oraz przychody z tytułu umowy zlecenia zawartej z Parafią (...) pw. (...) w Ś. uzyskane przez osobę ubezpieczoną J. S. stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu pracy świadczonej w ramach umowy cywilnoprawnej realizowanej na rzecz własnego pracodawcy Zespół (...)im. św. (...)w Ś. i wynoszą:

Miesiąc/rok	Kod ubezpieczenia	Podstawa wymiaru składek na	Składka na ubezpieczenie zdrowotne			
Emerytalne i rentowe	Chorobowe	Wypadkowe	Zdrowotne			
Emerytalne i rentowe						
10-2014	(...)	3.023,18 zł	3.023,18 zł	3.023,18 zł	2.608,70 zł	234,78 zł
11-2014	(...)	2.466,55 zł	2.466,55 zł	2.466,55 zł	2.515,08 zł	226,36 zł
02-2015	(...)	3.673,95 zł	3.673,95 zł	3.673,95 zł	3.170,25 zł	285,32 zł
03-2015	(...)	3.496,69 zł	3.496,69 zł	3.496,69 zł	3.017,29 zł	271,56 zł
04-2015	(...)	3.450,82 zł	3.450,82 zł	3.450,82 zł	2.977,71 zł	267,99 zł
10-2016	(...)	2.844,80 zł	2.844,80 zł	2.844,80 zł	3.211,05 zł	288,99 zł

11-2016	(...)	4.222,25 zł	4.222,25 zł	4.222,25 zł	3.643,38 zł	327,90 zł
12-2016	(...)	6.083,99 zł	6.083,99 zł	6.083,99 zł	5.249,87 zł	472,49 zł

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł **Zespół (...) im. św.(...) w Ś.**, zaskarżając ją w całości, wnosząc o:

- 1) zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że przychody z tytułu umowy zlecenia zawartej z Parafią (...) pw. (...) w Ś. uzyskane przez ubezpieczoną w okresie od października 2014 r. do grudnia 2016 r. nie stanowią podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne z tytułu pracy świadczonej na rzecz Zespołu (...) im. św. (...)w Ś.,
- 2) zasądzenie od organu rentowego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1.080 zł, odpowiadającej sześciokrotnej stawce minimalnej.

W uzasadnieniu odwołania odwołujący wykazywał, że jedynym beneficjentem pracy (usług) świadczonej przez zleceniobiorców była parafia.

Wyrokiem z 18.04.2019 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu (sygn. VIII U 1511/18):

- zmienił zaskarżoną decyzję z 11.06.2018 r. i stwierdził, że postawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz składkę na to ubezpieczenie J. S. stanowią kwoty zadeklarowane przez płatnika składek w następujących okresach: w październiku 2014 r., w listopadzie 2014 r., w lutym 2015 r., w marcu 2015 r., w kwietniu 2015 r., w październiku 2016 r., w listopadzie 2016 r., w grudniu 2016 r. (pkt 1);
- zasądził od pozwanego organu rentowego na rzecz Parafii (...) p.w. (...) w Ś. 90 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2);
- zmienił zaskarżoną decyzję z 25.06.2018 r. i stwierdził, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe, ubezpieczenie zdrowotne oraz składkę na ubezpieczenie zdrowotne J. S. stanowią kwoty zadeklarowane przez płatnika składek w następujących okresach: w październiku 2014 r., w listopadzie 2014 r., w lutym 2015 r., w marcu 2015 r., w kwietniu 2015 r., w październiku 2016 r., w listopadzie 2016 r., w grudniu 2016 r. (pkt 3);

Zasądził od pozwanego organu rentowego na rzecz Zespołu (...) im. Św. (...)w Ś. 90 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 4).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca Parafia (...)pw. (...) w Ś. była organem założycielskim dla Przedszkola (...) im. bł. E. B., (...)Szkoly (...)im. (...) (...) Gimnazjum im. (...) w Ś., (...) Liceum (...) w Ś., (...)Szkoly (...)w Ś.. Aktem założycielskim z 01.07.2014 r. ks. R. A., działając w imieniu parafii, dla lepszego funkcjonowania ww. placówek i ze względów organizacyjnych połączył je w Zespół (...) im. św.(...)w Ś..

Liczba ubezpieczonych na 30.11.2016 r. w odwołującej parafii wynosiła 38 ubezpieczonych.

Przeważającym przedmiotem działalności odwołującej parafii, jako płatnika składek, jest działalność organizacji religijnych.

Zgodnie ze statutem odwołującego Zespołu (...) im. św.(...)w Ś. dyrektor zespołu jest powoływany przez organ założycielski i m.in. sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki do harmonijnego rozwoju psychofizycznego

poprzez aktywne działania prozdrowotne. Odwołujący zespół jest pracodawcą dla zatrudnianych pracowników, w tym nauczycieli.

(...). R. A. jest proboszczem odwołującej parafii. Odwołująca parafia jest organem założycielskim i prowadzącym odwołujący zespół. (...) R. A. pełni funkcję kanclerza w odwołującym zespole. Teren odwołującego zespołu jest własnością odwołującej parafii.

Odwołująca parafia 02.09.2010 r. zawarła z Zarządem (...) (...), jako Instytucją Zarządzającą (...) (...) umowę o dofinansowanie projektu pt. „Rozbudowa, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania obszaru przemysłowego w Ś. na (...) Centrum (...)”. Wartość dofinansowywanego projektu wynosiła 10.630.794,57 zł, przy czym wartość dofinansowania z funduszu wyniosła 7.973.095,92 zł, zaś wysokość wkładu własnego 2.657.698,65 zł. W tym celu odwołująca parafia zawarła dwie umowy o kredyt inwestycyjny na 2.500.000,00 zł z przeznaczeniem na rozbudowę oraz przebudowę i zmianę sposobu użytkowania obszaru przemysłowego na (...) Centrum (...).

Pomiędzy odwołującą parafią a odwołującym zespołem nie były zawierane umowy o współpracy.

Zgodnie ze statutami (...) Szkoły (...) im. (...) w Ś. i (...) Gimnazjum im. (...) w Ś. szkoły te sprawują opiekę nad uczniami odpowiednio do potrzeb i własnych możliwości, zapewniają dzieciom opiekę w czasie zajęć szkolnych, a we współpracy z rodzicami mogą dodatkowo wspierać działania wychowawcze rodziny w formach dostosowanych do jej potrzeb. Do form opieki nad uczniami zalicza się: sprawowanie opieki nad uczniami przebywającymi w szkole podczas zajęć obowiązkowych, nadobowiązkowych i pozalekcyjnych przez nauczyciela prowadzącego zajęcia. W szkołach tych mogą być organizowane nadobowiązkowe zajęcia pozalekcyjne w wymiarze ustalonym przez dyrektora, stosownie do posiadanych środków finansowych.

Odwołujący zespół w ramach tzw. siatki godzin organizuje dodatkowe zajęcia z języka angielskiego. Zajęcia te są prowadzone w oparciu o rozszerzony program nauczania i przez tego samego nauczyciela, który prowadzi tzw. godziny ministerialne. Zajęcia dodatkowe z języka angielskiego podlegają nadzorowi wydziału oświaty oraz wynikają z arkusza organizacyjnego szkoły.

Od stycznia 2014 r. do grudnia 2016 r. odwołująca parafia zawierała umowy zlecenia głównie z nauczycielami zatrudnionymi na podstawie umów o pracę w odwołującym zespole. Umowy były zawierane na okres od września do czerwca następnego roku, czyli były realizowane w ciągu roku szkolnego. Przedmiotem tych umów było prowadzenie zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży szkolnej. Zajęcia trwały 60 minut. Były to następujące zajęcia: Klub (...), tenis, (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...). Zajęcia te odbywały się przeważnie w pomieszczeniach zajmowanych przez odwołujący zespół. Odbywały się poza planem lekcyjnym. Miejsce i czas wykonywania zadań w ramach umów zlecenia ustalali zleceniobiorcy. Organizatorem zajęć była odwołująca parafia w ramach (...) Centrum (...). Za realizację zajęć odpowiadał ks. R. A.. Nadzór „społeczny” nad realizacją zajęć sprawowali rodzice. Materiały do prowadzenia zajęć dostarczała odwołująca parafia, zleceniobiorcy i rodzice dzieci.

Zapisy na te zajęcia odbywały się przez platformę internetową (...) działającą w ramach (...) Centrum (...). O możliwości uczestniczenia dzieci i młodzieży w tych zajęciach informował rodziców także ks. R. A..

Odwołująca parafia wiedziała, jakie doświadczenie, bądź kwalifikacje zawodowe mają zleceniobiorcy.

Koszty zatrudnienia zleceniobiorców ponosiła odwołująca parafia. Odwołująca parafia wypłacała wynagrodzenie zleceniobiorcom. Odwołująca parafia ustalała wysokość wynagrodzenia zleceniobiorców. Rozliczenie następowało na podstawie indywidualnych dzienników zajęć dodatkowych prowadzonych przez zleceniobiorców. Odwołująca parafia wystawiała rachunki do umów zlecenia. Rozliczeniem zleceniobiorców zajmowały się osoby zatrudnione w odwołującym zespole, ale nie w ramach swoich obowiązków pracowniczych.

Źródłem finansowania zajęć realizowanych w ramach umów zlecenia były dobrowolne wpłaty na specjalnie utworzone konto odwołującej parafii przez rodziców uczniów - było to 74 zł miesięcznie od jednego ucznia. Na to konto były również uiszczane dobrowolne wpłaty 96 zł miesięcznie na dodatkowe zajęcia z języka angielskiego. Odwołująca parafia przekazywała w ramach dotacji odwołującemu zespołowi kwoty dotyczące zajęć dodatkowych z języka angielskiego.

Środki finansowe uzyskiwane z organizacji zajęć dodatkowych w ramach umów zlecenia stanowiły formę aktywności odwołującej parafii mającą na celu uzyskanie środków finansowych na zabezpieczenie spłaty kredytu zaciągniętego przez parafię.

Ubezpieczona J. S. jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę w odwołującym zespole w okresie od 01.07.2014 r. do 01.09.2017 r. jako nauczycielka.

Jednocześnie ubezpieczona zawarła umowę zlecenie z odwołującą parafią w okresie od 02.09.2014 r. do 30.06.2015 r. oraz od 05.09.2016 r. do 30.06.2017 r.

Na podstawie umowy zlecenia ubezpieczona zobowiązała się do wykonania następujących usług: przeprowadzenie zajęć dodatkowych według ustalonego harmonogramu. Zobowiązała się także do przedłożenia wykazu zrealizowanych zajęć do 5 dnia miesiąca następującego po przepracowanym miesiącu. Oświadczyła, że posiada odpowiedni stan zdrowia, wiedzę, doświadczenie oraz środki techniczne niezbędne dla należytego wykonania obowiązków wynikających z umów. Z tego tytułu ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego od 02.09.2014 r. do 30.06.2015 r. oraz od 05.09.2016 r. do 30.06.2017 r.

Na podstawie umów zlecenia ubezpieczona prowadziła zajęcia dodatkowe.

Odwołująca parafia wypłaciła ubezpieczonej wynagrodzenia z tytułu realizacji umów zlecenia:

(...)	90 zł
(...)	120 zł
(...)	90 zł
(...)	60 zł
(...)	120 zł
(...)	120 zł
(...)	60 zł
(...)	210 zł

Ubezpieczona nie wykonywała w ramach umów zlecenia pracy na rzecz odwołującego zespołu, z którym łączył ją stosunek pracy, lecz na rzecz zleceniodawcy, czyli odwołującej parafii.

Dnia 11 czerwca 2018 roku ZUS wydał zaskarżoną decyzję Nr (...).

Dnia 25 czerwca 2018 roku ZUS wydał zaskarżoną decyzję Nr (...).

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok, w którym zmienił zaskarżone decyzje z 11.06.2018 r. oraz z 25.06.2018 r., a nadto zasądził od pozwanego organu rentowego na rzecz Parafii (...) p.w. (...) w Ś. oraz Zespołu (...) im. Św.(...) w Ś. po 90 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd I instancji ustalił, że finalnym beneficjentem i odbiorcą pracy świadczonej przez ubezpieczoną na podstawie umowy zlecenia nie był odwołujący zespół lecz odwołująca parafia. Sąd I instancji zwrócił uwagę, że organ rentowy nie dowiódł procesowo prawdziwości swojego stanowiska zawartego w zaskarżonych decyzjach.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję oraz obciążył organ rentowy kosztami procesu odwołujących.

Zażalenie na pkt 2 wyroku (na koszty procesu) wniosła Parafia (...) p.w. (...) w Ś., zarzucając jednocześnie naruszenie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieprzyznanie odwołującej dodatkowo kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia przezeń praw – uwzględnionych w spisie kosztów z 08.04.2019r.

Odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia o kosztach i zasądzenia od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w P. na jej rzecz kwoty 189,10 zł, w tym kwoty 90 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz zasądzenia od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w P. na rzecz odwołującej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej – mając na względzie niezbędny nakład pracy radcy prawnego w tym tryb i czas prowadzenia sprawy.

Zażalenie na pkt 4 wyroku (na koszty procesu) wniósł Zespół (...) im. Św. (...) w Ś., zarzucając jednocześnie naruszenie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nieprzyznanie odwołującemu dodatkowo kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia przezeń praw – uwzględnionych w spisie kosztów z 08.04.2019r.

Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia o kosztach i zasądzenia od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w P. na jej rzecz kwoty 138 zł, w tym kwoty 90 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz zasądzenia od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w P. na rzecz odwołującego kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej – mając na względzie niezbędny nakład pracy radcy prawnego w tym tryb i czas prowadzenia sprawy.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie art. 227 k.p.c. i art. 233 k.p.c. poprzez błędne ustalenia faktyczne dotyczące tego jaki podmiot rzeczywiście organizował zajęcia dodatkowe, w tym w szczególności na skutek pominięcia treści wydruków załączonych do pisma procesowego organu rentowego z 25.01.2019 r., co uniemożliwiło dokonanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego,

2. naruszenie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. uznanie, że odwołujący Zespół i wchodzące w jego skład placówki oświatowe nie są beneficjentami pracy wykonywanej przez ubezpieczoną na podstawie umowy zlecenia zawartej z odwołującą Parafią w sytuacji, gdy ta umowa zlecenia dotyczyła prowadzenia zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych w roku szkolnym 2014-2015 i 2015-2016 w ramach szkoły, przez nauczycielkę szkoły, na terenie szkoły, z wykorzystaniem całej bazy szkolnej, na rzecz uczniów szkoły, w ramach zajęć oferowanych przez szkołę i w wykonaniu nałożonych na odwołujący Zespół przez ustawy i statuty obowiązków w zakresie kształcenia, wychowania i opieki nad uczniami, a zatem to odwołujący Zespół faktycznie uzyskiwał niematerialne i materialne rezultaty pracy ubezpieczonej w ramach umowy zlecenia.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołań,
2. zasądzenie od każdego z odwołujących na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację organu rentowego odwołujący wnieśli o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie od pozwanego organu rentowego na rzecz każdego z odwołujących zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym w wysokości odpowiadającej sześciokrotnej stawki minimalnej.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Wniesioną przez organ rentowy apelację uznać należy za bezzasadną.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe w sposób staranny, nieuchybny, zasądzenie od każdego z odwołujących na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych. Zgromadzone w niniejszej sprawie dowody Sąd I instancji ocenił wszechstronnie, tj. wiarygodność i moc poszczególnych dowodów oceniona została w odniesieniu do całokształtu pozostałych dowodów. Sąd I instancji dokonał ustalenia wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w sprawie i Sąd Apelacyjny podstawę faktyczną wyroku w pełni podziela. Sąd Apelacyjny zaaprobował ustalenia i ocenę prawną Sądu Okręgowego.

W pierwszej kolejności Sąd Apelacyjny wskazuje, że stan faktyczny ustalony przez Sąd I instancji w niniejszej sprawie nie był pomiędzy stronami sporny. Natomiast istota sporu sprowadzała się do ustalenia, czy w stanie faktycznym znajdzie zastosowanie art. 8 ust. 2a ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, tj. czy przychód uzyskany przez ubezpieczoną J. S. z tytułu wykonywania umowy cywilnoprawnej zawartej z odwołującą parafią, tj. z innym podmiotem niż własny pracodawca, w miesiącach i kwotach opisanych w decyzji stanowią podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu pracy wykonywanej w ramach umowy o pracę z odwołującym zespołem oraz czy w związku z tym prawidłowo kwoty te doliczono do przychodu osiągniętego przez zainteresowaną w odwołującym zespole we wskazanych miesiącach.

Zgodnie z art. 8 ust. 2a ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, za pracownika w rozumieniu ustawy, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Natomiast stosownie do treści art. 18 ust. 1 ustawy systemowej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1-3 stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12. Z kolei zgodnie z art. 18 ust. 1a powołanej ustawy w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że przepis art. 8 ust. 2a ustawy systemowej dodany od 30.12.1999 r. ustawą z 23.12.1999 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw odnosi się do równoczesnego zobowiązania się pracownika wobec jednego pracodawcy do świadczenia pracy na podstawie stosunku pracy oraz pracy na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej z innym podmiotem. Na taki wypadek przewidziano w prawie ubezpieczeń społecznych konstrukcję „uznania za pracownika”. Stwierdzenie, że pracownik, który zawarł z innym podmiotem umowę cywilnoprawną wykonuje w ramach takiej umowy w rzeczywistości pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy oznacza, że – bez względu na charakter lub rodzaj tej dodatkowej umowy – podlega z jej tytułu ubezpieczeniu na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przypomnieć należy jednocześnie, iż norma wynikająca z art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

wykreowała nie tylko szerokie pojęcie "pracownika", ale także szeroką definicję pracowniczego tytułu obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, łącząc obowiązek podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom, jako pracownika, z jego aktywnością w ramach stosunku pracy oraz dodatkowo w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej przez niego z pracodawcą lub z osobą trzecią, ale wykonywaną na rzecz pracodawcy. Zastosowany w treści tego przepisu zwrot: "wykonuje pracę na rzecz pracodawcy" oznacza, iż praca ta świadczona jest w przebiegu realizacji stosunku prawnego łączącego owego pracodawcę ze zleceniodawcą tych pracowników. Jak wyjaśnił przy tym Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 07.02.2017 r. (II UK 693/15) celem wprowadzenia art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych było po pierwsze - ograniczenie korzystania przez pracodawców z umów cywilnoprawnych celem zatrudnienia własnych pracowników dla realizacji tych samych zadań, które wykonują oni w ramach łączącego strony stosunku pracy, by w ten sposób ominąć ograniczenia wynikające z ochronnych przepisów prawa pracy i uniknąć obciążeń z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od tychże umów oraz po drugie - ochrona pracowników przed skutkami fluktuacji podmiotowej po stronie zatrudniających w trakcie procesu świadczenia pracy, polegającej na przekazywaniu pracowników przez macierzystego pracodawcę innym podmiotom (podwykonawcom), którzy zatrudniają tych pracowników w ramach umów cywilnoprawnych w ogóle nieobjętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych (umowa o dzieło) lub zwolnionych z tego obowiązku w zbiegu ze stosunkiem pracy (tak uchylił Sąd Najwyższy z 02.09.2009 r. II UZP 6/09, OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46 oraz wyroki: z 14.01.2010 r. I UK 252/09, Lex nr 577824; z 02.02.2010 r. I UK 259/09, Lex nr 585727 oraz z 18.10.2011 r. III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266).

Z kolei określenie działań "na rzecz" użyte zostało w art. 8 ust. 2a tej ustawy w innym znaczeniu, niż w języku prawa, w którym działanie "na czyjąś rzecz" może się odbywać w wyniku istnienia określonej więzi prawnej (stosunku prawnego). Stosunkiem prawnym charakteryzującym się działaniem na rzecz innego podmiotu jest stosunek pracy, do którego istotnych cech należy działanie na rzecz pracodawcy (art. 22 k.p.). W kontekście przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zwrot ten opisuje zatem sytuację faktyczną, w której należy zastosować konstrukcję uznania za pracownika. Jest nią istnienie trójkąta umów, tj.:

- 1) umowy o pracę,
- 2) umowy zlecenia (o dzieło) między pracownikiem, a osobą trzecią i
- 3) umowy o podwykonawstwo między pracodawcą i zleceniodawcą. To pracodawca w wyniku umowy o podwykonawstwo przejmuje w ostatecznym rachunku rezultat pracy wykonanej na rzecz zleceniodawcy.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, uzasadnienie apelacji organu rentowego stanowi jedynie bezzasadną polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Okręgowego.

W szczególności Sąd Apelacyjny za bezzasadny uznał zarzut przekroczenia przez Sąd pierwszej instancji granicy swobodnej oceny dowodów. Utrwalony w orzecznictwie jest pogląd, że jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i podlega akceptacji, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w powiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Najwyższego z 27.09.2002 r., II CKN 817/00). Sąd Okręgowy należycie wyjaśnił sprawę, a przeprowadzona ocena dowodów jest prawidłowa i odpowiada powyższym kryteriom. Apelujący nie wykazał uchybień w rozumowaniu Sądu, które podważałyby prawidłowość dokonanej oceny. Przedstawia natomiast własną ocenę dowodów, dokonuje własnych ustaleń oraz za wszelką cenę próbuje dostosować art. 8 ust. 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do przedmiotowego stanu faktycznego, pomijając przy tym niekorzystne dla organu rentowego ustalenia. Tymczasem zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał na przyjęcie, że beneficjentem pracy J. S. był jej pracodawca tj. Zespół (...)im. Św.(...) w Ś..

Co również istotne odwołująca parafia nie jest „podwykonawcą” odwołującego zespołu. Zaznaczenia wymaga również fakt, iż odwołujący zespół nie przekazywał odwołującej parafii środków na wynagrodzenie ubezpieczonej z umowy zlecenie. Odwołujący pod względem swojej działalności są od siebie niezależni, a rola proboszcza ks. R. A. odwołującej parafii wobec odwołującego zespołu ogranicza się do czuwania nad prawidłową realizacją programu unijnego oraz sferą duchowo-formacyjną placówki, a zarządzanie odwołującym zespołem leży wyłącznie w gestii jego dyrekcji.

Sąd Apelacyjny podkreśla, że powołany w uzasadnieniu przez organ rentowy wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 04.04.2017 r. (sygn. III AUa 1789/16) nie znajdzie zastosowania w drodze analogii w niniejszej sprawie, gdyż sytuacja rozważana przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku jest odmienna oraz dotyczyła umów zawieranych z nauczycielami szkoły przez radę rodziców, która działa w ramach tej samej szkoły. Z kolei w niniejszej sprawie mamy do czynienia z dwoma odrębnymi podmiotami (Zespołem (...)) oraz (...) działającymi w ramach własnych zadań i celów.

W ocenie Sądu Apelacyjnego organ rentowy wyciąga zbyt daleko idące wnioski dotyczące powiązań pomiędzy obu odwołującymi, a przeprowadzone postępowanie dowodowe przed Sądem I instancji wykazało, że finalnym beneficjentem i odbiorcą pracy świadczonej przez ubezpieczoną na podstawie umowy zlecenia nie był odwołujący zespół lecz odwołująca parafia. Sąd I instancji zwrócił uwagę, że organ rentowy nie dowiódł procesowo prawdziwości swojego stanowiska zawartego w zaskarżonych decyzjach.

Sąd Apelacyjny zaznacza, że zarzuty sformułowane przez odwołującego w apelacji są nietrafione, a zatem Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do ich uwzględnienia, zarzuty powołane w apelacji w żadnej mierze nie wzruszyły rozstrzygnięcia wydanego przez Sąd I instancji. Sąd Apelacyjny nie dopatrywał się naruszeń ze strony Sądu I instancji, postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w sposób wyczerpujący, Sąd dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz dokonał prawidłowej analizy zgromadzonego materiału dowodowego, co w konsekwencji przełożyło się na wydanie wyroku z 18.04.2019r.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację (pkt 1 wyroku).

Rozstrzygając natomiast w zakresie zaskarżonych przez odwołujących kosztów postępowania (na skutek wniesionych zażaleń), należało mieć na uwadze, że ogólną zasadą jest, iż strona która przegrywa proces, powinna zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. ponieść koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego. Przepis art. 98 § 1 k.p.c. statuuje bowiem zasadę, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Mając na uwadze przedłożony przez odwołującą Parafii (...)pw. (...) w Ś. w dniu 08.04.2019 r. (k.135) spis kosztów opiewający na kwotę 99,10 zł należało zmienić zaskarżony wyrok w pkt 2 i zasądzić od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującej Parafii (...)pw. (...) w Ś. kwotę 189,10 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 90 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Mając na uwadze przedłożony przez odwołującą Zespół (...) im. Św. (...) w Ś. w dniu 08.04.2019 r. (k.135) spis kosztów opiewający na kwotę 48 zł należało zmienić zaskarżony wyrok w pkt 4 i zasądzić od pozwanego organu rentowego na rzecz odwołującej Zespół (...) im. Św. (...) w Ś. kwotę 138 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w tym kwotę 90 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. i § 2 pkt 1 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Mając na względzie powyższe tytułem zwrotu kosztów procesu (kosztów zastępstwa procesowego) zasądzono od organu rentowego na rzecz odwołującego Parafii (...) pw. (...) w Ś. kwotę 240 zł – punkt 3 sentencji wyroku.

Apelację organu rentowego oddalono jako bezzasadną. W związku z tym należało w całości obciążyć pozwany organ rentowy kosztami procesu odwołujących. Sąd nie podziela przy tym stanowiska pełnomocnika odwołujących, iż jego nakład pracy w niniejszej sprawie wykracza poza ramy uprawniającego go ubiegania się wyłącznie o stawkę minimalną

kosztów zastępstwa procesowego. Tym samym nie ma podstaw do uwzględnienia żądania zasądzenia zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sześciokrotnej stawce. Zgodnie bowiem z przepisem § 15 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych sąd może przyznać opłaty wyższe od minimalnych m.in. jeżeli uzasadnia to rodzaj i stopień zawichości sprawy oraz niezbędny nakład pracy radcy prawnego. Takie okoliczności nie wystąpiły natomiast w niniejszej sprawie. Sprawa nie należała bowiem do zawitych pod względem prawnym lub dowodowym. Nie wymagała zatem nadmiernego nakładu pracy ze strony pełnomocnika odwołujących. Mając powyższe na uwadze, w oparciu o przytoczone przepisy, Sąd orzekł jak w punkcie 5 i 6 sentencji wyroku - zasądzone od organu rentowego na rzecz odwołujących po kwocie 240 zł.

Renata Pohl Dorota Goss-Kokot Marta Sawińska

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień,
 2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć:
 - pełnomocnikowi odwołujących,
 - pełnomocnikowi organu rentowego;
 3. zwrócić akta rentowe,
 4. po dołączeniu p.o. jak w pkt 2 akta zwrócić SO.
- P., dnia 2 grudnia 2020 r. sędzia Dorota Goss-Kokot